

BOEKRECENSIE

OVER WATERKWALITEIT GESPROKEN.... WAT VALT ER VEEL TE VERTELLEN!

Janine Leeuwis-Tolboom*

■ Op 20 mei 2021 verscheen het boek 'Over waterkwaliteit gesproken' ter ere van de 50e verjaardag van de Wet verontreiniging oppervlaktewateren (Wvo) en het 20-jarig bestaan van de Kaderrichtlijn water (KRW). De ondertitel van het boek is 'verleden-heden-toekomst'. En dat is passend voor een boek over wat er sinds de invoering van de Wvo en de KRW is verbeterd, maar ook over wat er nog moet gebeuren. Het boek biedt ruimte voor theoretische beschouwingen, maar zoekt met verschillende casussen ook aansluiting bij de dagelijkse uitvoeringspraktijk van het waterkwaliteitsbeheer.

Het is mooier dan een driedubbeldik themanummer van het Water Governance Tijdschrift, het boek dat verscheen naar aanleiding van jubilea van de Wet verontreiniging oppervlaktewateren (Wvo) en de Kaderrichtlijn water (KRW). Het boek bevat heel veel lezenswaardige bijdragen over de geschiedenis van beide regelingen en de vooruitgang in de waterkwaliteit die daardoor is geboekt, maar ook over de opgaven die er zijn voor de toekomst. Ook daarin zitten nog wat uitdagingen vanuit governance perspectief.

In het redactioneel geven de redacteuren aan dat iedereen uit het werkveld zich in het boek zou moeten kunnen herkennen en zich uitgedaagd en geprikkeld zou moeten voelen. Dat eerste is zeker gelukt. Drinkwater, stedelijk waterbeheer, afvalwaterzuivering,

* Janine Leeuwis-Tolboom is adviseur bij Royal HaskoningDHV en redacteur bij het Water Governance tijdschrift.

waterkwaliteitsbeheer, ecologie, vergunningen, heffingen, diffuse verontreiniging, lozingen, zwemwater, participatie en governance. Het komt allemaal aan de orde in het boek. Of je nou bestuurder, ambtenaar, wetenschapper, adviseur, ingenieur, jurist of student bent, voor iedereen zit er wel iets herkenbaars, maar ook nieuws bij. De auteurs gaan echt de diepte in om complexe onderwerpen met betrekking tot waterkwaliteit, zoals wet- en regelgeving, vergunningen, financiering of ecologische beoordeling, op een begrijpelijke manier uit te leggen.

Ook dat tweede is wat mij betreft gelukt: uitdagen en prikkelen. In diverse bijdragen worden meningen gegeven over wat volgens de auteurs niet goed is gegaan of gaat, ideeën gepresenteerd over hoe het beter kan of stevige stellingen geponeerd. Bijvoorbeeld in de bijdragen over de regulering van lozingen, waarin kritisch naar de toekomstige veranderingen onder de Omgevingswet wordt gekeken. En ook de rol van de landbouw(beleid) bij de kwaliteit van het oppervlaktewater wordt onder de loep genomen.

Doordat het boek bestaat uit bijdragen van verschillende auteurs zit er soms wel wat herhaling in. Zo starten meerdere auteurs met een samenvatting van de geschiedenis van de regelingen. Aan de andere kant maakt het de bijdragen daardoor wel allemaal zelfstandig leesbaar. Want het is wel heel erg veel om allemaal in een keer te lezen. Voor de snelle lezer is het fijn dat veel bijdragen beginnen met een relatief uitgebreide inleiding waarin de schrijver uitlegt waar de tekst die volgt over gaat. Ze eindigen vaak met duidelijke conclusies.

De opbouw van het boek is enigszins chronologisch. Het eerste deel gaat over de vroege geschiedenis van het waterkwaliteitsbeheer in ons land en de Wvo (uit 1970); het middelste deel heeft de KRW (die eind 2000 in werking is getreden) als centraal thema en het laatste deel gaat over de opgaven voor de toekomst. Daarbij bevat het boek ook een aantal bijdragen die een mooi overzicht bieden. Diederik van der Molen geeft een mooie slotbeschouwing waarin hij de vraag stelt of het glas half vol of half leeg is. In zijn vooruitblik

naar 2027 stelt hij dat we er dan nog niet zullen zijn en benoemt hij de uitdagingen. Hij roept de sector op gezamenlijk verantwoordelijkheid te nemen voor een verdere verbetering van de waterkwaliteit.

Voor de lezer met de water governance bril is de bijdrage van Herman Havekes met 'Governance lessen van de Wet verontreiniging oppervlaktewateren' interessant. Hij verklaart het succes van de Wvo door de bestuurlijk-organisatorische setting met een rol voor Rijk én decentrale overheden, het instrumentarium met vergunningverlening en handhaving, en de financiële basis. Met een kritische blik benoemt hij ook voorzichtig drie hiaten en een aantal randvoorwaarden voor de toekomst, die open deuren lijken, maar wel degelijk belangrijk (randvoorwaardelijk!) zijn om mee te nemen.

Praktische governance tips komen ook aan de orde in de bijdrage van Susanne Wuijts, Peter Driessen en Marleen van Rijswick over 'Governance en waterkwaliteitsverbetering', gebaseerd op conclusies uit praktijkonderzoek. Zij beschrijven hoe het behalen van de doelen uit de KRW samenhangt met wie wordt betrokken en de beschikbaarheid en inzet van instrumenten, maatregelen en monitoring. Het eindigt met een pleidooi voor een gezamenlijke aanpak vanuit het sociaal-economische, juridische en ecologisch-hydrologische kennisdomein. Het pleidooi voor meer juridische studies komt ook al eerder aan de orde in de bijdrage van Marleen van Rijswick over de stand van zaken na twintig jaar Kaderrichtlijn water. Het is een vervolg op haar artikel van 10 jaar geleden in het boek 'Tien Jaar Ervaring met de Europese Kaderrichtlijn Water. Ambities en ambivalenties'. Nu geeft ze aan wat 20 jaar KRW ons leert voor de toekomst.

Kortom veel om te lezen, veel om te leren en veel om over na te denken... De auteurs weten veel te vertellen en de redactie heeft er een mooi boekwerk van weten te maken.

Het boek is in print en als pdf beschikbaar. Download de pdf: [Over waterkwaliteit gesproken – verleden, heden en toekomst.](#)